

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára
háshoz hordással vagy postán küldve:
Egy évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.

Hirdetmény
a bélyegdíjon felül, minden három hasábos petisors:
Megrendelőinktől 6 — nem megrendelőinktől 8 krért
igtattatik be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden vasárnap.

23. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utczá 164. sz.) czimzandók; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klökner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos petisorsért 10 kr. fizetendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A tudományok népszerűsítése.

Örömmel tapasztaljuk azon nagyobb mérvű haladást, melyet hazánkban a közelmúlt évtized alatt a tudományok majd minden ága tett. Az 184⁹-ki szabadságharc lezajlása után nemzetünk szellemileg elnyomva a tudományok terén csak kevés eredményt mutathatott fel, lassan bár haladtunk, de még ezen haladás kevés volt a haladó kor kívánalmához képest; kettőzött erővel s gyors léptekkel csak az utóbbi évtized, de főleg a legutóbbi évek alatt kezdett hazánk a tudományok terén előre menni, és jelenleg, ha minden tekintetben nem is épen kielégítő; de a tudományok minden ágában igen szép haladást észlelhetünk s valóban minden magyar hazafi keble feldoboghat a már eddig is szép eredmény felett. Azonban mindezen haladás mellett egy nagy hiányt veszünk észre társadalmi életünkben, egy oly hiányt, melyet minél előbb orvosolni kell, még pedig kettőzött erővel. Ez a tudományok népszerűsítésének hiánya. Törekedtek s törekszenek folyvást tudósaink e téren is eleget tenni s habár már eddig eredményt mutathatunk is fel, még az nem egészen kielégítő.

A tudományok haladása és fejlődése mellett nem elégedhetünk csupán azzal meg, ha az csak egy bizonyos osztály körében marad, ha az csak ezek körében fejlődik; ha például tudományos irányú intézetek és egyetek által mivelve a tudomány vagy annak bizonyos ága, kaszterüleg csak ezek körében marad; mert ez, ha ugyan felsőbb tudományos szempontból a tudomány haladására elegendő is — egy nemzet műveltségi állapotának fejlesztésére elegendőnek nem mondható. Egyedül azzal nem elégedhetünk meg, hogy a tudomány bizonyos bölcs fők által előmozdítatik, fejlesztetik, hanem kell és szükséges, hogy

azon eredmény, melyet ezek létre hoztak a nemzet közvagyonára legyen, rang, nem és osztálykülönbség nélkül; azaz az eredmény hasznát élvezhesse a legfelsőbb osztály, a tudós úgy, mint a nép legalsóbb rétege; más szóval a tudomány népszerűsítésék.

A tudományok népszerűsítése egyike elodázhatatlan kérdéseinknek. Nem elégedhetünk meg egyedül azon eredménnyel, hogy az tudósaink által nagy mérvben fejlesztetik, hanem szükséges, hogy a tudományos intézetek vagy fők szobáiból ki lépve a haza összes lakói közt jótékony hatását megkezdje. Azon nemzetet, melynek még nagyszámu tudományos intézetei és ezek körében nagyszámu tudományos fők vannak, nem mondhatjuk minden tekintetben egészen művelt népeknek, csak azon népet mondhatjuk igazán műveltnek, a melynél a tudományos intézetek vagy fők által létrehozott eredmény a nép kezére is bocsátatik s ha a kiválólag tudományos intézetek mellett a nép is párhuzamosan halad a műveltség, az ismeretek terén. Ezen állításunkat az államok élete teljesen igazolja.

Mert mit ér az ránk nézve, ha tudományos főink a villanyosságot hatalmukba ejtve saját céljaikra felhasználják, sőt közcélra is, míg népünk a villám által gyújtott tüzet tejjel hiszi csak elolthatni, s a lecsapó villámot kő alakjában a földön keresi; ha a mocsárok és temetők közt feltűnedező bolygó tüztől a holtak árnyának véve azokat — szent borzalommal irtózik vagy több helyen az elrejtett kincs fellebbanásának tekinti; ha az emberiség őskorából hátramaradt kőkori szekerzékét valóságos menykőnek véve — gyógyítási czélokra használja. stb. E mellett még azon számtalan babona, mely majd minden évben meghozza anyagi áldozatait — lenne megszüntetve a tudományok népszerűsítése által. A nép-

nevelés legutóbbi szép haladása ugyan sok tekintetben szétesztlatja a balhiteit népünk között, de e mellett a tudományok népszerűsítésére igen nagy szüksége van hazánkknak.

A hazai tudós intézetek törekvéseinek ne csak az legyen egyedüli célja, hogy kiadott műveik a könyvtárosok állványain a moly és por által rongáltassanak vagy csak egyesek által buvároltassanak át, hanem ugyanezen művek népszerű nyelven, olcsó kiadásban a közforgalom tárgyává is tétessenek. Adjunk népünk kezében ily népszerű modorban, a tudományok egyes ágáiból vett tárgyakról irt műveket, s iparkodjunk kiragadni a fájdalom nagyon elterjedt, gyilkosságokat, Patkó, Angyal Bandi stb. hős zsványok életét tartalmazó műveket.

A népszerű modorban irt gazdasági, természetrajzi, történelmi stb. irányú művek által — ha ezek e mellett olcsó árért is hozatnak forgalomba — az erkölcsrontó zsvány történelmi és ponyva irodalmi termékek kiszorittatnának s a nép közhasznu olvasmányok birtokába juthatna, melyeket mindjárt gyakorlatilag is érvényesíthetne.

De nehogy szemünkre vessék ezt, hogy míg a tudományok népszerűsítéséről beszélünk, addig nem lépünk elő határozott indítvánnyal ezen eszme megvalósítása körül — szólunk még néhány szóval, azon módokról, hogyan lehetne leginkább saját körünkben, megyénk és városunk területén — e téren eredményesen közreműködni.

Megemlítjük mindenekelőtt a tudományos akadémia újabb és olcsóbb, épen e tekintetből kibocsátott kiadványait, ugy az egyes egyetek és intézetek hasonló irányú kiadványait. Sokat tett e téren a „Corvina” könyvkiadó társulat is.

Ezen kiadványokon kívül szép eredményt hoz-

TÁRCZA.

Járok künn....

Járok künn a zöldülő fák alatt,
A rengő tónak partja mellett,
Mint a tömjénfüst az imádkozót:
Körül fog a viráglehellet.

Utamat állja egy-egy fűrtös ág
S végig simítja hideg arcom',
A másik észrevétlen' átölel,
Hogy enyelelve visszatartson.

Aranytollú, ezüstsavú madár
Csal a bokrok közt beljebb-beljebb,
S rászáll vállamra, mintha kérdené:
„Setét ember! mit énekeljek?”

És mindegyik fű, mindegyik virág
Egy édes szóval fordul hozzám;
És minden szellő, mindegyik sugár
Megsókolja homlokom', orcám'.

Egész természet biztat, kér, maraszt:
„Én igaz vagyok, bizzál bennem!”
S szívem, mint a ki nem hall és nem ért,
Egykedvűleg dobogja: „nem! nem!”

Udvardy Géza.

A vetélytársak.

— Kivárosi humoreszk. —

A kis város nyugati részén van egy még kisebb ház az utcaszögleten: zöldre mázolt redővel és sárgára meszelt falakkal. Egyik szobában Surányi Lajos fiatal uracs nyújtózkodott a kereveten, midőn a szobának ajtaja hirtelen nagy robajjal feltárult, s egyik legkedvesebb barátja Fenyvesi Kálmán örömsugárzó arcczal berohant.

— Ba ba barrátom! épen most találkoztam avval a gyönyörű Seraphinnel; üdvözetemet oly kedvesen fogadta, oly büvösen mosolygott, hogy fejem egészen megzavarodott, s csak akkor jöttem ismét magamhoz, midőn szivaromat számba vettem s nyelvemet összeégettem.... Nyiltan szólva pajtás, én irgalmatlanul szerelmes vagyok e szép angyalba, kiről bátran merem állítani, hogy nincs párja egész Európában.

— De nemcsak Európában, hanem az egész világon sincs párja, — vága közbe Surányi, ki, köztünk legyen mondva, a bolondulásig szerelmes volt a szép Seraphinbe.

— Majd lesz neki nemsokára!
— De bizon nem volt, nem is lesz.
— Azért is elveszem feleségül, s megmutatom, hogy én leszek a párja.

— Hohó, kedves komám, csak ne olyan mohón avval a megfélemedéssel; nehéz kereszt ám az a házikereszt.... Mert ha az embernek csinos és kedves

felesége van, akkor azok a házibarátok keserítik meg életét, ha pedig rut feleségre akad a férfi, no akkor ugyis meg van áldva, mint a krumpelvirág az égi harmattal. Mindennap esetpáté, a férj örül, ha a feleséget nem látja. Nappal elmegy a kaszinóba, estve pedig víg czimborák közé. Hanem azután, ha hazavetődik, elkezdődik a haddelhadd, felesége rendesen söprűnyéllel fogadja puzi helyett.

— Ugyan kérlek, ne beszélj olyan zöldeket a házias életéről. Van is neked fogalmad arról, mi a családi boldogság! Én a nőket tisztelem és pártjukat fogom, Seraphint pedig szeretem és imádom. Már három éve, hogy bolondulok utána, csupa szerelemből már egészen megsoványodtam és csak attól félek, hogy utóbb elpárolgok mint a — kámfor. A legelső alkalommal feltárom neki szívem érzelmeit.

— És ha el fog utasítani?

— Akkor egy golyót röpittek agyamba, vagy pedig a Dunába ugrom.

— Bah! A Dunába ne ugorjál, mert könnyen meghütöd magadat, mi megárthat egészségednek. Különben ugy hiszem, hogy a hideg fürdő jó hatással leend lángoló szivedre.

— Kérlek ne gunyolj. Képzelted, hogy nekem igen rosszul esik, ha legszentebb érzelmeimből gúnyt üzöl. Velel szeremről beszélni nem lehet, nincs neked a szerelemről annyi fogalmad sem, mint egy kukoriczával tömött libának. Jobb lesz, hagyjuk az egészet abba, beszéljünk inkább másról.

hatnának létre az ugynevezett népszerű felolvasások, melyek elég sajnós, igen ritkán tartatnak, pedig a népszerűség érdekében igen kívánatos lenne, ha egyes községekben, városunkban — külvárosokként ily felolvasások rendeztetnének. Kezdeményezés minden esetre az egyes — jelenleg nagyszámú — olvasó köröket illetné, ezeknek kellene e téren, már irányknál fogva is fellépni.

Sokat tehetnének még az egyes községi lelkészek és tanítók, kik közvetlenül érintkeznek a néppel. Mindezek mellett még kívánatosabb volna, ha egyes népszerűlési egyletek alakulnának, melyek népszerű felolvasások s népszerű modorban irt művek terjesztése által hatnának közre — a nép művelődése érdekében.

Nézetek a községjegyzői szigorlatok körül.

Az 1871. XVIII. törvényezik a községi jegyzői felmenté azon kellemetlen helyzetéből, miszerint a politikai surlódásoknak, és egyéb véletlenségnek áldozatul essék a legtöbb esetben önhibája nélkül; felmenté azon vizsás helyzettől, melynek fogva a jegyző noha voltaképen ő tett és igazgatott, ritka helyen tekinteték úgy, mint a község hivatalnok, hanem csak mint a bírónak írónoka, munkássága által szerzett érdemei, melyek őt illeték volna, legtöbbnyire a bírónak tulajdonították. Ezen vizsásakat mondám megszűntetése a hivatolt törvény. nemcsak, hanem kimondta azt, hogy a jegyző a községnek egyszer mindenkorra megválasztott hivatalnok, a községbíróval egyenlőjogi állandó előjárója és így önálló, biztosított helyzeténél fogva a törvénynek és rendeleteknek a község kebelében élet adója, szóval az állam gépezetnek egy nélkülözhetlen része.

Szép és nagy feladata van ennél fogva egy községi jegyzőnek, mert ő első sorban a község közigazgatásában, igazságszolgáltatásában főtenyező. Hogy ezen feladatának minden községi jegyző megfelelhessen, a m. kir. belügyminiszterium gondoskodni akart arról, hogy minden tekintetben hivatásának megfelelő, képességgel bíró egyének alkalmaztassanak ezen hivatalra, azért szabályrendeletet alkotott, melyben körülírják a tárgyak, melyekből szigorlat teendő és a szigorlat módzatai.

A szigorlat tárgyait, melyek a hivatolt 1872. szeptember 25-én kelt szabályrendelet I. részében előírják, valamint a vizsgáló bizottságokról szóló II. részt is mellőzve, áttértek annak III. részére: „A szigorlat megtartásának módjára.”

A szabályrendelet 5. §. ezt mondja: „A ki a jegyzői szigorlatot letenni kívánja, tartozik e végett az alispánhoz, vagy helyetteséhez, mint a vizsgáló bizottság elnökéhez folyamodni, nyelvi ismereteit megjelölni, és hiteles bizonyítványokkal igazolni, hogy

a) magyar állam polgár;

b) legalább 22 éves, vagy nagykorúsított.”

Megengedem, hogy a miniszter midőn ezen szabályrendeletet alkotta feltételezte, hogy a ki az I. cikkben megjelölt tárgyakban elég járassággal bír, annak okvetlen kellett legalább alsó gimnasiai vagy reál osztályokat végezni; mindazon által a minden napi életből ellenkezőt tapasztalni nem ritkán van alkalmunk.

Ugy történnék és meg is történt, hogy falusi népiskolát végzett egyén a katonasághoz besoroztatván,

Surányi alig figyelt e kifakadásra, fekvő helyéről felugrott s gondolatokba elmerülve nagy léptekkel járt föl s alá; végre barátja előtt megállva merőn nézett szeméi közé.

— Komolyan szereted Seraphint?
— Szeretem, imádom.

— De én is szeretem ám, Seraphin pedig mindkettőnkét nem szerethet.

Fenyvesi mélyen felsóhajtott és nagy búsan így válaszolt:

— Mit bánom én, ha az egész világ is szerelmes Seraphinbe! csak ő, az angyal az én szerelmemet viszonozná. Csak valahogyan bejuthatnék atyja házába, de nincs reményem, mert az öreg nagyon óvatos, nem szabad ám a házba járnunk senkinek.

— Tyhü komám! tudod-e mit? kiáltá az örömtől elragadtatva Surányi, s mutató ujját nagy bölesen homlokához emelte, s határtalan örömmel átölelé vetélytását.

— Mi lett? kérdé bálmulva Fenyvesi, ki alig bírta magát barátjának ölelé karjai közül kiszabadítani.

— Kedves barátom! én pert fogok ellened indítani.

Fenyvesi szótlannul bálult reá.

— Nem hallod? — kérdé Surányi, én téged perbe idézlek.

— Hallom, hallom, de nem értem; azt hiszem, hogy félrebeszél.

— Ha nem érted, tehát figyelj reám. Nemde Seraphinnak atyja, Palóczy István ügyvéd?

— altízis iskolára fogva felviszi a káplárságig — hol meglehetősen jó írást tesz sajátjává, — szolgálati ideje leteltével, mint iroda szolgáló nyelvi alkalmazást, hol egyes fogalmazványok letisztázásával bizatik meg, s némely gépiesebb irodai munkákra alkalmaztatva azokat, mint egy gép bemagolva, azokba — hosszabb gyakorlat után magát mintegy bele élve, úgy tűnik fel magának, hogy ő már kellő képességgel bír, mint önálló jegyző működhetni, s nem lévén mit kockáztatni, talán pártfogolásra is számítva neki indul a jegyzői vizsának; ha megbukik, azt tartja nem szégyen, mert hisz ő nem tanult iskolákat; ha a vak-sors és a pártfogolás kedvez, hogy keresztül megy a vizsán, csak is nyert és teljes elbizakodottsággal hordja fenn fejét, büszke lévén az eredményre.

De szabad legyen kérdenem tisztelt olvasó, fog-e az ilyen gépiesen átuszott egyénből, a törvény által, a jegyzők részére kimutatott működési kört betöltő egyén válhatni? Én kétségemet nyilvánítom, mert azon sok oldalú képzettség, mely egy hivatását teljesen betöltő jegyzőnél szükséges, nem szereshető meg gépies másolásból, megtapadt maradványokból, oda alapos tanulmányozás és önálló józan felfogás szükségeltetik, — azt pedig ritka embernek adatik rendszeres iskolázás nélkül megszereshetni, mi okból szerény egyéni nézetem oda járulna: hogy a jegyzői szigorlatra bocsájtandó egyénektől még végzett iskolai tanulmányokról bizonyítványt is kellene kérni.

Mert bár — mondhatja valaki az egyszeri Superintendenssel — „van olyan hely, hova olyan ember is jó” — ezáltal nincs eleje véve azon körülménynek, hogy az illető jobban tudja a nép nyelvén, sok esetben a nálánál képzetesebb, sőt mondhatni jeles képzettségű egyének elől is el ne nyerve a jobb állomást, a mi nagyon vizsás dolog, de mégis megtörténik nem ritkán a választók kárára.

Második kellék mit a szabályrendeletben előirt kellekeken kívül mulhatlanul szükségesnek tartanak a jegyzői szigorlatra jelentkezéskor az erkölcsi bizonyítvány.

A közéletben tapasztaljuk: hogy a példalagin-kább hat az emberre, a falusi nép, de talán más helyen is megszokta előjárótól venni a magaviselet példáját, és többnyire úgy szokott lenni, ha valamely községben az előjárók erköldestelenek, a közép nagyon hajlandó követni példájukat, míg az ellenkező esetben a jó erkölcsű előjárók példáját habár nem oly könnyen és nem általánosságban is; de még is követik, vagy ha nem követnék is mindenben, legalább több botrányos tettektől elvonatnak az előjáróság példás, jó magaviselete által.

A jegyző az előjáróság törvény tudója és így irány adója lévén, ha erköldestelen, ha részeges, kártyás vagy egyéb czégeres bűnben lélegző egyén, nagyon könnyen megeshetik, hogy a községbeli lakosok látva tőle, mint előjárójoktól a példát, azt mint érzékeiknek kedvezőt követésre méltónak tartják, és így azon egy egyén által megmetyélyeztetik gyakran az egész község, melynek káros hatása — mint azt szomorúan van alkalom tapasztalhatni — az utókorra is következményekkel van.

Ennek kikérülhetése tekintetéből mulhatlan kelleknek tartanám az erkölcsi bizonyítványok csatolását, mert ezáltal, nézetem szerint — kikérülhetnének azon körülmény, hogy: moráliter megbélyegzett egyének egy morális testület vezetőivé megválaszthatók lennének; a mi szinte nem példa nélküli eset, lévén az ilyen egyének többnyire hatalmas, böbeszedű

— Igen. Köz- és váltójogi ügyvéd; de én még eddig össze nem függő beszédszövegből egy árva szavatt sem értek.

— Csak türelem. Hogy tehát mi alkalmat találjunk a bájos Seraphinhez bejutni, Palóczy ügyvédnél egymást bepereljük. No's, mit szólasz angyali tervemhez? — kérdé Lajos ábrándos barátját.

— Terved elég fufangos, az igaz; hanem hidd el barátom legkevesebb élvét sem talállok abban, hogy egy hölgynek közösen udvaroljunk. Én Seraphinbe dühösen szerelmes vagyok. Álmomban csak róla álmodok, s ha ébren vagyok, kedves alakja lebeg előttem örökké bűvös mosolyával. Ha szelid arcára tekintek: szívem gyorsabban dobog, ereimben a vér lázasan kering, s ha csillogó szemével találkozik tekintetem: mámoros zsibbadás, s eddig még nem ismert mennyi érzés kábítja el egész lényemet. Forró vágyam viszont szerettetni; de oly angyali hölgy szerelmét, legparányibb kedvem sincs veled megosztani, ha még oly jó czimborám vagy is.

— Az igen szép töled, hogy oly őszinte vagy — szolt Lajos. — Én téged csak próbára akartalak tenni, s csak azt akartam tudni, hogy mily fokon áll szerelmed. Én Seraphinba szerelmes nem vagyok, nem is voltam, nem is leszek. S ha az is lettem volna, most visszalépnék kedvedért. — Hanem barátom! ha czélt akarsz érni, úgy fogadd el tervemet, ha ezt teszed, akkor már holnap találkozol ideáloddal; ha pedig e kedvező alkalmat elszalasztod, úgy a jó ég tudja, mikor beszélhetsz veled.

és hegyet halmot igérő emberek, kik a könnyen hívó népet veszélyes tévútra vezetik, melynek árát drágán adják meg nemcsak ők, hanem utódaik is.

Mezey János.

Kertészet.

A kajszin barack nemesítése.

Mily kedves és keresett gyümölcs nyári időben a kajszin barack, nyilván mutatja az, hogy a budapesti, sőt bécsi-gyümölcsárúrok Kecskemétre küldik annak idejében ügynökeiket, kik a gyümölcsözés idejéig folytonosan ott tartózkodnak, hogy naponként friss gyümölcsöt szállíthassanak megbízóiknak.

Valóban mind nyers, mind befőzött állapotban kedvelt gyümölcs a kajszin-barack s megérdemli a fáradságot, mit nemesítésére fordítani szükséges.

Azonban a kajszin-barack oltása sokszor felületi a legügyesebb kertészt is; mert van rá eset, hogy 100 közül alig ered meg 25 még akkor is, ha az ep nemes ág vagy rügy kellőleg kiválasztott alanyba helyeztetett.

Több évi kísérletek után azon tapasztalatra jöttem, hogyha tavasszal ágról akarjuk nemesíteni a barackot: legsikeresebb eredményt érünk el, ha mindjárt a szép napfényes idő kezdetével, februárban vagy március elején alkalmazzuk az oltást. Mindegy akár hasítás, akár párosítás, akár ékoltás. Szemezni pedig az idén hajtott közép növésű alanyba tanácsos július utóljából augusztus végeig.

Alanyul ugyan a szilvaféle fák is alkalmasak: de legjobbak a barack-magonczok — legyenek bár kajszin vagy ugynevezett tengeri barackról származottak. Egyébiránt minden csontárok oltását úgy kell intézni, hogy az a tavasz kinyitálva hajtassék végre. Az almások oltása maradhat akkorra is, mikor a fák már leveleznek; mert így is szép eredményt lesz. Hanem az oltó ágak szedését még a fák nedvének megindulása előtt, az az deczembertől februárig kell tenni és pedig keztyűs kézzel; mert tudjuk azt, hogy ha hideg testtel hirtelen jön érintkezésbe a melegség, ez annak romlását okozza. Azután árnyékos helyes nedves földbe úgy kell eltenni, hogy se penészt ne kapjanak, se rügyei az enyhéleg behatása miatt fakadnak ne induljanak. A későn szedett ágak, ha friss állapotban oltatnak, nem oly biztosak a megeredésben (nedváramlás), mint a régebben szedettek, mert ezek — mintegy nedvszegények mohón veszik fel magukba az alany nedvét s ezáltal hajtára kényszerítetnek, míg azok amugy is nedvgazdagok lévén — a tulságos nedvbőség miatt elfuladnának C-a.

Közgazdaszat.

Arató- és kaszálógép-verseny.

A vas megyei gazdasági-egyesület rendezti Sárvárott 1874. évi július 2. és 3. bezárólag.

I. A verseny és jutalmazás tárgya egyedül csak arató- és kaszálógép lehet.

II. A munkát egyformán tökéletesen teljesítendő gépek között előnyben az fog részesített, mely aránylag a legkevesebb vonó erőt veszi igénybe.

III. A gépeknek lehető egyszerű és tartós szerkezete a jutalmazásnál föltételül tűzött ki.

IV. Eltekintve a többi irány adó kellekektől azon gép fog előnyözött, mely önlerakó készlettel lesz

— No jól van, megpróbálom a szerencsét. De miként fogod tervedet kivinni?

— Igen egyszerűen. Te tartozol nekem; azaz, ha eddig nem is tartoztál többel mint öt piczulával, melyel a multkori preferancz-játéknál adósom maradtál, de most nekem jelentékeny összeggel tartozol. Én egy váltót fogok kiállítani, melyen én leszek a kibocsátó, azaz: hitelező; te a váltót mint adósom elfogadod s aláírod. A fizetési határidő ma van, s mivel az összeget le nem fizeted, holnap a váltót elviszem Palóczy ügyvéddhez. Délutánra Palóczy ur téged mindenesetre lakására fog idézni, s akkor már bálmulhatod közlőrl az angyalt. Most pedig határozzuk meg a váltó összeget.

— Ugy hiszem ötven forint elég lesz.

— Oh te sült bolond! látom, hogy agyvelőd már kipárolgott fejedből. Mit gondolsz! ötven forint, nem vagyunk mi szatócsok, hogy ötven forintos váltókat bocsássunk ki. Tízezer forintot alul nem is beszéllek veled.

— Miért nem százezer? hogy utóbb Palóczy uram észrevegye a komédiát, s kiverjen bennünket a pipaszárral. És azt is meg kell gondolni, hogy minél nagyobb az összeg, annál több lesz a perköltség.

— Talán csak nem fukarkodol, midőn Seraphin szerelme forog kérdésben? E tréfára egy pár forintot áldoznunk kell, ha akarjuk, hogy tervünk sikerüljön, Palóczy uram előtt is tekintélyt vívunk ki magunknak, ha tudni fogja, hogy mi tízezer forintot kölcsönzünk egymásnak.